

Statystyka i demografia historyczna - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Statystyka i demografia historyczna
Kod przedmiotu	08.3-WH-HD-SDH-S16
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Historia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	7
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Hanna Kurowska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z naukami wspomagającymi historię, tj. statystyką i demografią, metodami statystycznymi w badaniach historycznych oraz pogłębienie umiejętności badawczych studenta.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

wykład

1) Historia statystyki 2) Statystyka - podstawowe pojęcia. 3) Organizacja badania statystycznego. 4) Analiza statystyczna. 5) Miary dynamiki. 6) Demografia i demografia historyczna. 7) Źródła wykorzystywane w demografii historycznej. 8) Zaludnienie Polski w X-XIX w. 9) Ruch naturalny. 10) Przejście demograficzne i drugie przejście demograficzne. 11) Ruch wędrowniczy. 12) Zaludnienie Polski w XX i XXI w. 13) Stan i struktura ludności Europy i świata. 14) Prognozy ludnościowe i demograficzne.

ćwiczenia

1) GUS - rola i znaczenie. Strona internetowa. 2) Tworzenie szeregów statystycznych - ćwiczenia praktyczne. 3) Analiza statystyczna - praca z arkuszami kalkulacyjnymi. 4) Rozwój demografii historycznej w Polsce. 5) Zasoby archiwalne - praca z księgami metrykalnymi. 6) Rodzina na ziemiach polskich do 1918 r. 7) Teorie płodności. 8) Drugie przejście demograficzne w Polsce – praca z danymi GUS. 9) Teorie migracji – projekt. 10) Struktura społeczeństwa polskiego w świetle ostatniego spisu powszechnego. 11) Starzenie się społeczeństwa Europy. 12) Prognozy dotyczące Polski (GUS).

Metody kształcenia

wykład: informacyjny, problemowy i wyjaśniający.

ćwiczenia: dyskusja, opis wyjaśniający i klasyfikujący, wycieczka (Urząd Statystyczny w Zielonej Górze).

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbolik efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów zakresu przynajmniej jednej epoki i dziedziny historyczne	KH2_U08	kolokwium	Ćwiczenia
zna i potrafi stosować metody statystyczne w badaniach historycznych	KH2_W11	kolokwium	Ćwiczenia
zna i rozumie miejsce badań statystycznych i demograficznych w dyscyplinie naukowej historia	KH2_W12	- obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - lektura	- Wykład - Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
zna i rozumie zależności między historią i innymi dyscyplinami nauki na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną i multidyscyplinarną pracę ze specjalistami z innych dziedzin nauki	• KH2_W14	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Ćwiczenia
zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu nauk historycznych w języku polskim	• KH2_W02	• kolokwium • lektury	• Wykład • Ćwiczenia
zna główne nauki pomocnicze historii i rozumie różnicę między naukami pomocniczymi i naukami wspomagającymi historię	• KH2_W10	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Warunki zaliczenia:

wykład: obecność studenta na wykładach.

ćwiczenia: aktywny udział w zajęciach (uzyskanie min. 5 punktów za aktywny udział w dyskusji), zaliczenie w ramach konsultacji 2 lektur z wykazu literatury uzupełniającej, napisanie na ocenę pozytywną sprawdzianu z tematyki dotyczącej demografii. 75% oceny końcowej stanowi ocena ze sprawdzianu, 25% ocena za aktywność na zajęciach. Ocena aktywności: 5-6 pkt. – dst, 7 pkt. – dst+, 8 pkt. – db, 9 pkt. – db+, 10 pkt. – bdb. Zaliczenie ćwiczeń przy uzyskaniu co najmniej oceny dst.

egzamin: warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z wykładu i ćwiczeń. Egzamin ustny, poprawna odpowiedź na trzy pytania.

Literatura podstawowa

1. Gonick L., Smith W., Statystyka. Przewodnik mocno ilustrowany, Warszawa 2011.
2. Kukło C., Demografia Rzeczypospolitej przedrozbiorowej, Warszawa 2009.
3. Okólski M., Demografia. Podstawowe pojęcia procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie, Warszawa 2005.
4. Okólski M., Fihel A., Demografia. Współczesne zjawiska i teorie, Warszawa 2012.
5. Wieczorkowska G., Wierziński J., Statystyka. Od teorii do praktyki, Warszawa 2011.

Literatura uzupełniająca

1. Castles S., Miller M. J., Migracje we współczesnym świecie, Warszawa 2012.
2. Gawryszewski A., Ludność Polski w XX wieku, Warszawa 2005.
3. Historia Polski w liczbach, t. 4: Statystyka Polski, Dawniej i dziś, Warszawa 2017. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/inne-opracowania-zbiorcze/historia-polski-w-liczbach-tom-v-polska-19182018,34,1.html>
4. Jakość i warunki życia a procesy demograficzne w Europie Środkowej w czasach nowożytnych, red. H. Kurowska, D. Szaban, Zielona Góra 2013.
5. Jaworski T., Wojna, pokój i religia a ruchy ludnościowe na polskim pograniczu zachodnim w XVII i na początku XVIII w., Zielona Góra 1998.
6. Karpiński A., W walce z niewidzialnym wrogiem. Epidemie chorób zakaźnych w Rzeczypospolitej w XVI-XVIII wieku i ich następstwa demograficzne, społeczno-ekonomiczne i polityczne, Warszawa 2000.
7. Kurowska H., Gubin i jego mieszkańcy. Studium demograficzne XVII-XIX w., Zielona Góra 2010.
8. Ludność pogranicza śląsko-łużyckiego, red. T. Jaworski, Zielona Góra 2003.
9. Ludzie na huśtawce. Migracje między peryferiami Polski i Zachodu, red. E. Jaźwińska, M. Okólski, Warszawa 2001.
10. Migracje: dzieje, typologia definicje, red. A. Furdal, W. Wysoczański, Wrocław 2006.
11. Ochocki A., Ludność świata. Powinność i kapitał, Warszawa 2010.
12. Okólski M., Demografia zmiany społecznej, Warszawa 2004.
13. Podstawy statystyki. Podręcznik, red. W. Starzyńska, Warszawa 2009.
14. Procesy demograficzne i metody ich analizy, red. J. Kurkiewicz, Kraków 2010.
15. Przemiany demograficzne Europy Środkowej w czasach nowożytnych, red. H. Kurowska, Zielona Góra 2010.
16. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania i konsekwencje wydłużania życia ludzkiego w Europie Środkowej w czasach nowożytnych, red. H. Kurowska, Zielona Góra 2011.
17. Stola D., Kraj bez wyjścia. Migracje z Polski 1949-1989, Warszawa 2010.
18. Szudra D., Ludność pruskiej prowincji Pomorze. Przemiany w ruchu naturalnym i migracyjnym w latach 1914-1939, Szczecin 2005.
19. Śląskie studia demograficzne, t. 5, Rodzina, red. Z. Kwaśny, Wrocław 2001.
20. Walaszek A., Migracje Europejczyków 1650-1914, Kraków 2007.

Strona „Biuletynu Migracyjnego” <https://sites.google.com/site/biuletynmigracyjny/>

„Studia Demograficzne” <http://www.sd.pan.pl/index.php/pl/biece-wydania>

"Przeszłość Demograficzna Polski" <https://wnus.edu.pl/pdp/pl/issues/>

Uwagi

brak

